

GLASBA IN OTROKOV ČUSTVENI SVET

TAMARA ROMIH

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
tamara.romih@student.um.si

Poglavje poudarja pomembnost vpliva glasbe na čustveni razvoj otrok. Sodelovanje v glasbenih dejavnostih, kot so petje, igranje instrumentov ali poslušanje glasbe, otrokom omogoča izražanje in razumevanje čustev ter razvoj čustvene inteligence. Glasbena vzgoja spodbuja razumevanje čustev in socialnih veščin, kot so empatija, prosocialno vedenje in sodelovanje, hkrati pa izboljšuje tudi motivacijo in koncentracijo. Mnoge raziskave potrjujejo, da glasba pozitivno vpliva na samospoštovanje, samoregulacijo in zmanjšanje agresivnega vedenja. Glasbena terapija, bodisi skozi aktivno igranje ali poslušanje bodisi s tehnikami, kot so zrcaljenje, ujemanje ali reflektiranje, učinkovito pomaga pri obvladovanju čustveno-vedenjskih težav ter spodbuja kreativnost in izboljšuje medosebne odnose. Kljub širokemu spektru pozitivnih učinkov je pri uporabi glasbe treba upoštevati individualne potrebe otrok. Glasba tako deluje kot močno orodje za razvoj čustvene zrelosti in celostno podporo otrokovemu razvoju.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.46](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.46)

ISBN

978-961-286-993-9

Ključne besede:

glasba,
čustva,
glasbena vzgoja,
čustveni razvoj,
glasbena terapija

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.46](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.46)

ISBN
978-961-286-993-9

Keywords:
music,
emotions,
music education,
emotional development,
music therapy

MUSIC AND THE CHILD'S EMOTIONAL WORLD

TAMARA ROMIH

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
tamara.romih@student.um.si

This chapter highlights the importance of music's influence on children's emotional development. Participation in musical activities, such as singing, playing instruments, or listening to music, enables children to express and understand emotions while fostering emotional intelligence. Music education enhances emotional awareness and social skills, including empathy, prosocial behavior, and cooperation, while also boosting motivation and concentration. Numerous studies confirm that music positively impacts self-esteem, self-regulation, and reduces aggressive behavior. Music therapy, whether through active playing or listening, employs techniques such as mirroring, matching, and reflecting to effectively address emotional and behavioral challenges, stimulate creativity, and improve interpersonal relationships. Despite its wide-ranging positive effects, it is essential to consider children's individual needs when using music. Music serves as a powerful tool for fostering emotional maturity and providing holistic support for children's development.

University of Maribor Press

1 Uvod

Glasba je univerzalna oblika izražanja, ki prepleta vse vidike človekovega življenja, vključno s čustvenim razvojem. Od zgodnjega otroštva se pri otroku razvija vrsta psihofizičnih lastnosti in procesov, ki ob koncu tega obdobja oblikujejo njegovo kompleksno osebnost. Vse se oblikuje postopoma in hkrati skozi več vidikov, kot so intelektualni, moralni, telesni in estetski (Gluvić, 1980, v Alimi Selmani, 2024).

Pomembno je, da razumemo, kako lahko z izbiro glasbe in glasbenih dejavnosti vplivamo na otrokovo razpoloženje in njegovo počutje. To je še posebej pomembno za učitelje razrednega pouka, saj jim to omogoča vzpostavljanje pozitivne razredne klime in razumevanje počutja učencev znotraj skupine, hkrati pa ponuja možnost vzpostavitve pozitivnih načinov preprečevanja neželenega vedenja ter čustvenega razvijanja učencev in čustvene zrelosti.

2 Glasba in otrokov čustveni svet

2.1 Učinki glasbe na čustveni razvoj otrok

Glasba aktivira dele možganov, odgovorne za delovni spomin, jezikovne sposobnosti, prostorsko zaznavanje, čustveno uravnavanje, samonadzor in reševanje problemov. Ena ključnih ugotovitev v literaturi je, da ima glasba velik vpliv na čustveni razvoj otroka. Ritmi, melodije in besedila pesmi prikličejo določene občutke in čustva. Poleg tega ugotovitve kažejo, da sodelovanje v glasbenih dejavnostih petja, igranja instrumentov ali poslušanja glasbe, omogoča otrokom razvijati čustvene spretnosti. Naučijo se izražati veselje, žalost, tesnobo in razumeti svoja čustva skozi umetniško izražanje. Prav tako razvijajo čustveno inteligenco in sposobnost obvladovanja čustev na pozitiven način (Alimi Selmani, 2024).

2.2 Glasba kot sredstvo za izražanje in razumevanje čustev

Glasbena vzgoja je pomembna zaradi sposobnosti izražanja in vplivanja na čustva. Obstajajo številne študije, ki podpirajo trditev, da glasba sproži spremembe v srčnem utripu in hormonih ter pomaga pri čustveni regulaciji. Spodbuja socialne interakcije, kar prispeva k razvoju čustvene inteligence in socialnih veščin, kot sta sodelovanje in povezovanje s čustvi drugih (Blasco-Magraner idr., 2021).

Kot ugotavljajo Blasco-Magraner idr. (2021), je glasbeni vpliv za razvoj otrok pomemben, saj spodbuja razvoj čustvene inteligence, izobraževalne in socialno čustvene koristi. Ključnega pomena je za razvoj čustvene zrelosti, pozitivno vpliva na učni proces, saj spodbuja pozitivna čustvena stanja, povečuje motivacijo, koncentracijo in zanimanje za učenje, prav tako vpliva na razvoj empatije, sodelovanja in prosocialnega vedenja. To se sklada tudi z ugotovitvami Nikolić in Ruškan (2022), ki opažata pozitivni vpliv glasbenega izobraževanja na razvoj samoregulacije, prosocialnega vedenja, samospoštovanja, empatije in zmanjšanje agresivnega vedenja. Pomembno je omeniti, da so rezultati raziskav zajemali heterogene skupine, kar je otežilo vključitev v enoten okvir in primerjavo rezultatov. Poleg tega so različne metode, instrumenti in teoretični pristopi v disciplinah, kot so glasbena vzgoja, glasbena psihologija in poučevanje glasbe, povzročali težave pri celovitem povzemanju ugotovitev (Blasco-Magraner idr., 2021).

2.3 Tehnike za uporabo glasbe v čustveni vzgoji

Čustveno-vedenjske težave se kažejo kot raznolikost manj prilagojenih čustvenih in vedenjskih odzivov, ki se razlikujejo po svoji intenzivnosti in oblikah (Evans idr., 2003, v Korošec idr., 2019). Njim v pomoč se uveljavlja glasbena terapija, ki lahko ima aktivno obliko, kar pomeni, da tako terapevt kot uporabnik izvajata glasbo, ali receptivno obliko, kjer je v ospredju poslušanje glasbe (Korošec idr., 2019).

Glasbena terapija je medoseben proces, ki uporablja različne telesne, čustvene, miselne dimenzije glasbe za izboljšanje posameznikovega zdravja. Poznamo različne tehnike glasbene terapije, in sicer zrcaljenje, ki pomaga vzpostaviti občutek povezanosti, ujemanje, kjer terapevt ponuja drugačne vzorce ritma za širjenje posameznikove glasbene strukture, in reflektiranje, kjer z deljenim ritmom spodbuja kreativnost in neodvisnost (Kuzma, 2001).

Kuzma (2001) v svoji raziskavi ugotavlja, da glasbeno terapevtska improvizacija izboljšuje socialno čustvene veščine, kot so očesni stik, koncentracija, motivacija in sposobnosti sodelovanja. Na podlagi raziskave Korošec idr. (2019) lahko trdimo, da pristopi z elementi glasbene terapije pozitivno vplivajo na sproščanje napetosti, svobodno improvizacijo in krepitev odnosov. Kljub številnim pozitivnim ugotovitvam je treba opozoriti, da imajo otroci različne potrebe, ki jih je treba upoštevati pri prilagajanju pristopov.

3 Zaključek

Če sklenemo, glasba igra pomembno vlogo pri spodbujanju čustvenega razvoja otrok, saj omogoča izražanje čustev, razumevanje notranjih občutkov in krepitev čustvene inteligence. Glasba lahko pomiri otroka, izboljša njegovo razpoloženje ali mu pomaga izraziti čustva, ki ga obremenjujejo. Vpliva tudi na socialni razvoj, ki je tesno povezan s čustvenim razvojem, ter tako pomaga otroku razvijati empatijo in krepiti medsebojne odnose.

Glasba učiteljem nudi orodje za razumevanje in obravnavanje čustvenih potreb učencev. S povečanjem pozornosti do vpliva glasbe na otrokov čustveni svet lahko učitelji znatno izboljšajo učenčevo motivacijo, zmanjšajo pojav neželene vedenja, krepijo dobre medosebne odnose in omogočajo ustvarjanje pozitivnega učnega okolja.

Literatura

- Alimi Selmani, T. (2024). The influence of music on the development of a child. *European Institute of Knowledge & Innovation*, 2(1) 191–201. doi:10.59652/jetm.v2i1.162
- Blasco-Magraner, J. S., Bernabe-Valero, G., Marín-Liébana, P. in Moret-Tatay, C. (2021). Effects of the Educational Use of Music on 3- to 12-Year-Old. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(7) 1–29. doi: 10.3390/ijerph18073668
- Korošec, K., Rogelj, V. in Habe, K. (2019). Primer uporabe strukturiranih tehnik glasbene terapije pri delu z otroki in mladostniki s čustveno-vedenjskimi težavami. *Socialna pedagogika*, 23(1/2) 93–119. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-UEGM55NI>
- Kuzma, M. (2001). Glasbeno terapevtska improvizacija. *Psihološka obzorja*, 10(3) 141–153. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-C36WP9HK>
- Nikolić, L. in Ruškan, S. (2022). Utjecaj glazbenoga obrazovanja na socijalno-emocionalni razvoj djeteta. *Diacovensia*, 30(1) 129–149. doi:10.31823/d.30.1.7

